

COMPETENȚA ORGANELOR DE CERCETARE PENALĂ SPECIALE - REGLEMENTĂRI ACTUALE ȘI PERSPECTIVE

Colonel Valerian VLANGĂR

Consilier juridic, Statul Major al Forțelor Aeriene

Abstract

The article presents the results of the work obtained after deepening the legal notions from the perspective of legislative evolution both nationally and internationally, trying to emphasize the importance of the authority of the special criminal investigation bodies, from the perspective of legislative amendments to the Romanian Criminal Code and the Romanian Criminal Procedure Code, as well as from the perspective of the decisions of the Constitutional Court of Romania.

Keywords: *authority, special criminal investigation bodies, Romanian Constitutional Court decisions.*

Introducere

În contextul reformei legislative impuse de integrarea în Uniunea Europeană și aderarea la Alianța Nord-Atlantică (NATO), mi-am dorit să aprofundez cunoștințele juridice acumulate în urma studiilor universitare parcurse, dar și să dobândesc altele noi în cadrul tendințelor moderne din domeniul științelor penale.

Datorită acestor provocări, precum și faptului că am fost nominalizat o perioadă lungă de timp ofițer cu cercetarea penală în cadrul Ministerului Apărării Naționale, mi-am propus alegerea acestei teme de cercetare științifică.

În conținutul acestei lucrări, cu titlul „*Competența organelor de cercetare penală speciale - reglementări actuale și perspective*”, se găsesc rezultatele muncii obținute în urma aprofundării noțiunilor juridice din perspectiva evoluției legislative atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Până la finalul lucrării, voi evidenția importanța competenței organelor de cercetare penală speciale, din perspectiva modificărilor legislative aduse Codului penal și a Codului de procedură penală, cât și din perspectiva deciziilor Curții Constituționale.

Competența organelor de cercetare penală speciale

Organele de cercetare penală speciale efectuează acte de urmărire penală numai în condițiile art. 55 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, corespunzător specializării structurii din care fac parte, în cazul săvârșirii infracțiunilor de către militari sau în cazul săvârșirii infracțiunilor de corupție și de serviciu prevăzute de Codul penal săvârșite de către personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau a putut pune în pericol siguranța navei sau navigației ori a personalului. De asemenea, organele de cercetare penală speciale pot efectua, în cazul infracțiunilor contra securității naționale prevăzute în titlul X din Codul penal și infracțiunilor de terorism, din dispoziția procurorului, punerea în aplicare a mandatelor de supraveghere tehnică.

Verificarea competenței

În conformitate cu Codul de procedură penală organul de urmărire penală este dator să își verifice competența imediat după sesizare.

Dacă procurorul constată că nu este competent să efectueze sau să supravegheze urmărirea penală, dispune de îndată, prin ordonanță, declinarea de competență și trimite cauza procurorului competent.

Dacă organul de cercetare penală constată că nu este competent să efectueze urmărirea penală, trimite de îndată cauza procurorului care exercită supravegherea, în vederea sesizării organului competent¹.

Extinderea competenței teritoriale

Când anumite acte de urmărire penală trebuie să fie efectuate în afara razei teritoriale în care se face urmărirea, procurorul sau, după caz, organul de cercetare penală poate să le efectueze ori poate dispune efectuarea lor prin comisie rogatorie sau prin delegare.

În cuprinsul aceleiași localități, procurorul sau organul de cercetare penală, după caz, efectuează toate actele de urmărire, chiar dacă unele dintre acestea trebuie îndeplinite în afara razei sale teritoriale².

---

¹ Art. 58 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

² Art. 59 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

Organele de cercetare penală speciale

Evoluția cadrului legislativ

În sprijinul înțelegerii și aplicării corecte a prevederilor vechiului Cod penal și Cod de procedură penală, de către organele de cercetare penală speciale, Direcția procuraturilor militare a editat două lucrări: *Îndrumarul ofițerului cu cercetarea penală* în anul 1976 și *Manualul ofițerului cu cercetarea penală* în anul 1979, ambele la Editura Militară, reglementări ce nu mai corespund prevederilor Constituției și legislației actuale.

În ceea ce privește competența organelor de cercetare penală speciale se prevedea la art. 208 alin. (1) din vechiul Cod de procedură penală³ că cercetarea penală se efectuează și de următoarele organe speciale:

„a) ofițeri anume desemnați de către comandanții unităților militare corp aparte și similare, pentru militarii în subordine. Cercetarea poate fi efectuată și de către comandant;

b) ofițerii anume desemnați de către șefii comendurilor de garnizoană, pentru infracțiunile săvârșite de militari în afara unităților militare. Cercetarea poate fi efectuată și personal de șefii comendurilor de garnizoană;

c) ofițeri anume desemnați de către comandanții centrelor militare, pentru infracțiunile de competența instanțelor militare, săvârșite de persoanele civile în legătură cu obligațiile lor militare. Cercetarea poate fi efectuată și personal de către comandanții centrelor militare;

d) ofițerii poliției de frontieră, anume desemnați pentru infracțiunile de frontieră;

e) căpitani porturilor, pentru infracțiunile contra siguranței navigației pe apă și contra disciplinei și ordinii la bord, precum și pentru infracțiunile de serviciu sau în legătură cu serviciul, prevăzute în Codul penal, săvârșite de personalul navigant al marinei civile, dacă fapta a pus sau ar fi putut pune în pericol siguranța navei sau a navigației”.

În Noul Cod de procedură penală, la art. 55 alin. (1) se păstrează aceleași prevederi de la art. 201 din vechiul Cod de procedură penală prin modificarea denumirii din *organe de cercetare speciale* în *organe de cercetare penală speciale* ca făcând parte din categoria organelor de cercetare penală ce au competență să efectueze urmărirea penală sub conducerea și controlul nemijlocit al procurorului⁴.

Atât în vechiul Cod de procedură penală, cât și în Noul Cod de procedură penală au fost introduse aceste organe de cercetare penală speciale în scopul de a efectua acte de urmărire penală pentru personalul din instituțiile militarizate ale

³ Alin.(1) lit. a) și d) ale art. 208 sunt reproduse cum au fost modificate prin art. I, pct. 132 din Legea 281/2003. În vechea reglementare, alin. (1) lit. a) și d) ale art. 208 aveau următorul conținut: „a) ofițeri anume desemnați de către comandanții unităților militare corp aparte și similare, pentru militarii în subordine, precum și pentru infracțiunile săvârșite în legătură cu serviciul de angajați civili ai acestor unități. Cercetarea poate fi efectuată și de către comandant; d) ofițeri de grăniceri, precum și ofițeri anume desemnați din Ministerul de Interne, pentru infracțiunile de frontieră”.

⁴ Legea nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare.

statului, respectiv Ministerul de Interne și Ministerul Apărării Naționale până în anul 1990, ulterior fiind extinsă competența și la Ministerul Justiției, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază.

Organele de cercetare penală speciale, conform prevederilor art. 55 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, fac parte din categoria organelor de urmărire penală fiind considerate organe judiciare participante în cadrul procesului penal.

Atribuțiile organelor de cercetare penală speciale sunt îndeplinite de ofițeri anume desemnați în condițiile legii, care au primit avizul conform al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Organele de cercetare penală speciale funcționează în instituțiile militarizate ale statului român și își desfășoară activitatea de urmărire penală sub conducerea și supravegherea procurorului.

Sunt organe de cercetare penală speciale: ofițerii anume desemnați de către comandanții de garnizoană ofițerii desemnați de comandanții centrelor militare; căpitani porturilor.

În conformitate cu prevederile art. 13 alin. (3) lit. r) din R.G.-9 *Regulamentul de garnizoană* aprobat prin Ordinul comun al ministrului apărării naționale, ministrului afacerilor interne, ministrului justiției, șefului Serviciului de telecomunicații speciale și șeful Serviciului român de informații nr. M. 6/18/1675C/350/10088 din 07.01.2010/26.01.2010/ 24.06.2010/23.07.2010/15.07.2018, pentru conducerea activităților de garnizoană, comandantul garnizoanei desemnează **ofițerul cu cercetarea penală specială în garnizoană**, aflat în subordinea nemijlocită a comandantului garnizoanei.

Sintagma *ofițer cu cercetarea penală specială* a fost greșit introdusă și trebuie corectată întrucât nu există în Codul de procedură penală decât o singură cercetare penală, norma juridică făcând referire doar la calitatea persoanei și competența organului care efectuează cercetarea penală.

De asemenea, în plus față de funcția nominalizată în regulamentul mai sus menționat, fiecare instituție militarizată din Sistemul Național de Ordine Publică și Siguranță Națională își desemnează proprii ofițeri specializați ca fiind organe de cercetare penală speciale și care trebuie să îndeplinească cumulativ, următoarele condiții⁵:

„a) să aibă studii juridice superioare cu diplomă de licență;

b) să aibă funcția sau gradul cel puțin egal cu cel al persoanei cercetate;

c) să nu fi fost sancționat disciplinar în ultimii 5 ani;

d) să nu se afle în curs de cercetare prealabilă, cercetare ori în judecata unui consiliu de onoare sau consiliu de judecată;

---

⁵ Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 216/2009 *privind cercetarea penală a personalului din structurile Ministerului Afacerilor Interne* publicat în Monitorul Oficial al României nr. 631 din 23.09.2009.

e) să nu fie învinuit sau inculpat într-o cauză penală;

f) să nu se afle în unul dintre cazurile de incompatibilitate prevăzute de lege”.

Instituțiile din Sistemul Național de Ordine Publică și Securitate Națională, **mai puțin Ministerul Apărării Naționale**, și-au elaborat propriile acte normative specifice prin care au stabilit competențe și responsabilități acestor organe de cercetare penală speciale în conformitate cu normele juridice prevăzute în Codul penal și Codul de procedură penală.

Astfel, conform prevederilor art. 2 din Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 216/2009 *privind cercetarea penală a personalului din structurile Ministerului Afacerilor Interne*, urmărirea penală a faptelor comise de personalul ministerului se efectuează de către procurori potrivit legii, și de către organele de cercetare ale poliției judiciare, anume desemnate prin dispoziție de zi pe unitate, respectiv **organele de cercetare penală speciale**, anume desemnate prin ordin de zi pe unitate. Conform art. 3, organele de cercetare ale poliției judiciare se desemnează, de regulă, din rândul ofițerilor de poliție judiciară din cadrul Corpului de control al Direcției generale de control și audit intern sau din celelalte structuri de control aparținând unităților Ministerului Afacerilor Interne. În conținutul art. 5 se prevede că *anumite acte de cercetare penală privind săvârșirea infracțiunilor de corupție sau asimilate acestora în care este implicat personalul Ministerului Afacerilor Interne, vor fi efectuate, în condițiile legii, de către ofițerii de poliție judiciară anume desemnați în acest scop.*

Ordinul invocat mai sus, până în prezent, nu a suferit modificări chiar dacă actualul Cod de procedură penală a intrat în vigoare la 14 februarie 2014.

De asemenea, conform prevederilor art. 33 din *Legea nr.191/2003 privind infracțiunile la regimul transportului naval*, după modificările aduse prin *Legea nr. 255/2013*, prevede că, pentru infracțiunile prevăzute la art. 27-30 din lege, cercetarea penală se efectuează de către persoane desemnate în condițiile art. 55 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, deci de către **organe de cercetare penală speciale**. Cercetarea la fața locului și reconstituirea efectuate pe nave sau în incinta porturilor se fac în prezența căpitanului portului sau a reprezentantului acestuia (art. 34 din lege). Luarea de măsuri și efectuarea de cercetări la bordul unei nave care arborează pavilionul unui alt stat cu care statul român a încheiat convenții se fac în conformitate cu prevederile art. 35 din lege. Înainte de modificările aduse de *Legea nr. 255/2013*, art. 33 alin. (1) din *Legea nr. 191/2003* prevedea că, în cazul aceluși infracțiuni, cercetarea penală se efectua chiar de către căpitani porturilor.

Conform art. 82 din *OG nr. 42/1997 privind transportul maritim și pe căile navigabile interioare*, republicată, *comandantul/conducătorul de navă are obligația de a face cercetările care se impun în cazul în care la bordul navei sunt descoperite elemente ale unei infracțiuni prevăzute de legislația română, să acorde persoanei acuzate dreptul la apărare, să o protejeze pe ea și proprietățile ei, să o rețină în condiții normale de viață la*

bord și să o predea autorităților competente din primul port de escală, împreună cu documentele întocmite în timpul cercetării. Comandantul/conducătorul de navă are obligația de a consemna în jurnalul de bord al navei aceste evenimente și să informeze în scris misiunea diplomatică a României din statul al cărei port face escală nava. În continuare, art. 134 din ordonanță prevede că, în cazul în care primesc, în scris, sesizări sau reclamații referitoare la infracțiuni la regimul navigației sau pe baza rapoartelor privind sinistrelle, abordajele și orice avarie, căpităniile de port au dreptul și obligația să efectueze cercetări, să solicite sau să accepte efectuarea de expertize și să administreze probe în limitele competențelor lor. Căpităniile de port au dreptul să efectueze din oficiu cercetarea accidentelor de navigație sau alte cercetări la care au calitatea de a se sesiza din oficiu, atunci când consideră că acest lucru este necesar.

Dispozițiile art. 100 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, prevăd că „*parchetele militare dispun de organe de cercetare penală speciale puse în serviciul lor și a căror activitate o conduc și o supraveghează. Procurorii militari conduc și supraveghează activitatea de cercetare penală a organelor de cercetare penală speciale*”.

Organele de cercetare penală speciale sunt organe de cercetare penală de drept comun în raport cu organele de cercetare ale poliției judiciare.

Organele de cercetare penală speciale militare sunt singurele organe care au competență specială cu efectuarea cercetării penale. Așa fiind, căpitaniii porturilor, deși sunt organe de cercetare speciale, nu dispun de competența exclusivă de a efectua cercetarea penală. În aceste cazuri, cercetarea penală poate fi efectuată și de către organele de cercetare ale poliției judiciare.

În mod evident angajații Serviciului Român de Informații nu pot fi considerate organe de cercetare penală speciale totuși ei pot acorda însă sprijin la efectuarea anumitor activități de cercetare penală, pentru infracțiuni privind securitatea națională prevăzute în titlul X din Codul penal și infracțiunilor de terorism, din dispoziția procurorului, punerea în aplicare a mandatelor de supraveghere tehnică.

În cazul constatării unei infracțiuni flagrante la regimul securității naționale stabilit de lege, a unui atentat sau act terorist ori a unor tentative sau acte preparatorii la asemenea infracțiuni, cadrele Serviciului Român de Informații pot reține pe făptuitor, predându-l de îndată organelor judiciare competente împreună cu actul de constatare și corpurile delictive. Acestea sunt însă aspecte asemănătoare atribuțiilor recunoscute oricărei persoane în cazul infracțiunii flagrante, conform art. 310 din Codul de procedură penală.

Cu toate că există Ordinul Ministerului Public nr. 90 din 21.05.2014 prin care Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție stabilește reguli clare în ceea ce privește procedura de acordare a avizului conform pentru funcționarea organelor de cercetare penală ale poliției judiciare și a organelor de cercetare penală speciale, la nivelul Ministerului Apărării Naționale nu au fost elaborate norme privind condițiile de desemnare a ofițerilor care pot avea calitatea de organe de cercetare penală speciale.

Reglementări de perspectivă specifice organelor de cercetare penală speciale din sistemul militar

Odată cu aderarea României la Tratatul Alianței Nord-Atlantice (NATO) în anul 2004, renunțarea la serviciului militar obligatoriu în anul 2006 și integrarea în Uniunea Europeană în 2007 au apărut provocări majore în ceea ce privește cercetarea penală efectuată de organele de cercetare penală speciale atât în țară cât și în misiunile și teatrele de operații din afara țării.

Dacă majoritatea statelor membre NATO, cum ar fi, SUA, Germania, Bulgaria, etc. au proceduri clare în ceea ce privește investigarea personalului propriu din structurile militare care săvârșesc fapte penale, această competență fiindu-i atribuită poliției militare, în structurile militare ale României se simte necesitatea elaborării unor astfel de norme juridice.

În vederea augmentării cadrului juridic în acest domeniu s-a reușit introducerea în anul 2017, prin modificarea și completarea Legii 346/2006 *privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale*, republicată în 2017, a următoarei prevederi:

„Art. 36

(1) *Structurile de poliție militară sunt destinate să asigure respectarea și menținerea ordinii interioare și a disciplinei militare în obiectivele militare și zonele militare restricționate, sprijinul manevrei și mobilității, controlul și îndrumarea circulației autovehiculelor și a coloanelor militare, protecția personalului armatei, securitatea obiectivelor militare, să contribuie la misiuni de supraveghere, escortare, pază și escortarea prizonierilor de război, îndrumarea și evacuarea persoanelor dislocate pe timpul desfășurării acțiunilor militare.*

(2) *Atribuțiile, organizarea și funcționarea poliției militare se stabilesc prin lege specială”.*

Astfel, la începutul anului 2018 s-au inițiat demersurile necesare elaborării proiectului de lege specială prin care se dorește o nouă reglementare a cercetării penale desfășurate de organele de cercetare penală speciale din cadrul Ministerului Apărării Naționale, compatibilă cu sistemul normativ actual și aliniat la legislația celorlalte structuri similare din armatele țărilor membre NATO ȘI UE, proiect care, în prezent, se află pe fluxul de avizare în afara ministerului la instituțiile abilitate.

În structurile militare, inexistența unor funcții distincte în statele de organizare pentru ofițerii care au fost desemnați organe ce cercetare penală speciale, a condus la nominalizarea unor ofițeri din statul major al unității care să îndeplinească această atribuție prin cumul, fără a avea pregătirea de specialitate necesară și care, în momentul săvârșirii unei infracțiuni, s-au mulțumit să sesizeze poliția sau parchetul militar. Acest fapt, nu de puține ori, a adus prejudicii materiale și de imagine instituției militare, organele menționate mai sus nefiind interesate, pe parcursul cercetărilor penale, să protejeze interesele militarilor sau ale armatei, mulțumindu-se să cerceteze cauzele doar în litera legii, fără a încerca să pătrundă și în spiritul ei. Totodată se manifestă și reacția contrară, unii comandanți de

unități preferând să treacă sub tăcere infracțiunile săvârșite de subordonați, acest fapt amplificând fenomenele negative, făptuitorii fiind încurajați să continue și să dezvolte activitatea infracțională.

Întrucât România participă cu personal și tehnică în misiuni și teatre de operații în afara țării s-a găsit o soluție temporară de a desemna ofițeri cu cercetarea penală din rândul consilierilor juridici din Ministerul Apărării Naționale care efectuează o scurtă pregătire judiciară cu procurorii Secției Parchetelor Militare de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea primirii avizului conform al procurorului militar șef.

Așadar, cercetarea penală efectuată de ofițeri încadrați în structurile de poliție militară care să aibă studii juridice și să facă o pregătire judiciară în cadrul unui program desfășurat de către Ministerul Afacerilor Interne se impune ca o alternativă viabilă pentru contracararea faptelor cu caracter infracțional și rezolvarea în ansamblu a problematicii investigațiilor preliminare criminalistice în armată, fără a substitui însă competențele parchetelor și instanțelor militare.

Concluzii

Pe timpul procesului legislativ al Noului Cod de procedură penală au existat păreri pro și contra asupra menținerii sau eliminării acestor organe de cercetare penală speciale. Cea mai vehementă instituție care s-a opus menținerii în Codul de procedură penală a acestor organe de cercetare penală speciale a fost Ministerul Justiției.

Cu toate că au trecut 5 ani de la intrarea în vigoare a actualelor Coduri penal și de procedură penală, nu s-a elaborat o normă juridică unică în ceea ce privește statutul acestor organe de cercetare penală speciale, cu aplicabilitate în mod unitar la toate instituțiile militarizate ale statului român.

Din nefericire, în cadrul Ministerul Apărării Naționale, această prerogativă legală, obligatorie în același timp, a fost neglijată, atât din cauze obiective dar, mai ales din motive subiective.

Fiecare instituție și-a adoptat prin ordin al conducătorului instituției norme proprii, mai puțin la Ministerul Apărării Naționale unde cercetarea penală efectuată de organele de cercetare penală speciale nu este reglementată după un cadru juridic actualizat și a devenit aproape nefuncțională în Armata Română, spre deosebire de sistemul aplicat în alte armate europene și membre NATO unde, pentru evitarea imixtiunii altor instituții ale statului în probleme ce privesc apărarea națională, forțele armate au organe proprii de cercetare penală și instanțe juridice proprii.

Începând cu anul 2009, pe fondul introducerii unor noi infracțiuni prin legi speciale în Codul penal și invocând aceste fapte ca amenințări la securitatea

națională, au fost adoptate o serie de hotărâri de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

În baza acestor hotărâri au fost încheiate protocoale de cooperare între **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**, în calitate de coordonator al activității Direcției Naționale Anticorupție, Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, secțiilor Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și parchetelor din subordine, și **Serviciul Român de Informații**, în calitate de organ de stat specializat în materia culegerii informațiilor necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării amenințărilor la adresa securității naționale a României.

Protocoalele încheiate au condus într-o oarecare măsură la extinderea limitele competenței organelor de cercetare penală speciale din cadrul Serviciului Român de Informații și crearea așa zisului *camp tactic* intitulat de către generalul Dumitru Dumbravă șeful Direcției juridice a Serviciului Român de Informații.

Acest fapt încalcă prevederile constituționale și ale Codului de procedură penală și ca atare, începând cu anul 2016, ca urmare a sesizărilor primite, Curtea Constituțională le-a considerat ca fiind neconstituționale, iar Serviciul Român de Informații a dispus măsuri privind declasificarea și publicarea acestora⁶.

În contextul transformărilor societății românești, al evoluției legislației, a complexității problemelor cu care se confruntă organismul militar, a desfășurării campaniei de combatere a corupției declanșată la nivel național, pe fondul mediatizării excesive a abuzurilor la înfăptuirea justiției din ultimii ani de către Serviciul Român de Informații și Direcția Națională Anticorupție, apreciem că este necesară o nouă abordare și o reconsiderare a sistemului judiciar din România prin elaborarea de norme juridice clare, conforme cu directivele UE și în limitele impuse de Constituția României, lege fundamentală într-un stat democratic de drept. Apreciam că prin lucrarea de față ne-am îndeplinit obiectivele propuse și am străbătut, atât pe axa timpului cât și a valorilor juridice, dispozițiile privind cercetarea penală efectuată de către organele de cercetare penală speciale.

Bibliografie

A. CĂRȚI

- A. Crișu, *Drept procesual penal. Partea generală*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2017;
- *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei, București, 1984;

---

⁶ Protocol de cooperare între Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații nr. 7505 din 29.03.2018, <https://www.sri.ro/assets/img/news/protocol-de-cooperare/>.

- Gr. Theodoru, *Tratat de drept procesual penal*, ed. a 2-a, București, Editura Hamangiu, 2008;
- Gr. Theodoru, *Dreptul procesual penal român. Partea generală*, Universitatea „Al. I. Cuza”, Facultatea de Drept, Iași, 1971, vol. I;
- I. Griga, *Drept procesual penal. Partea generală*, București, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
- I. Neagu, *Drept procesual penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2010;
- I. Neagu, M. Damaschin, *Tratat de drept procesual penal. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2014;
- I. Bolocan, I. Stanca, R. Ivan, *Îndrumarul ofițerului cu cercetarea penală*, Editura Militară, București, 1976;
- I. Bolocan, I. Stanca, R. Ivan, G. Scărlătoiu, *Manualul ofițerului cu cercetarea penală*, Editura Militară, 1979;
- J. Larguier, *Procédure pénale*, ed. 17e éd., Ed. Dalloz, Paris, 1999;
- Dobrinoiu, V., Nistoreanu, G., Pascu, I., Boroi, A., Molnar, I., Lazăr, V., *Drept penal. Partea generală*, Editura Europa Nova, București, 1999;
- Lorincz, A., L., *Drept procesual penal, Partea specială*, Editura Pro Universitaria, București, 2007;
- M. Basarab, *Drept procesual penal*, ed. a II-a, revăzută și adăugită, Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj, Facultatea de Drept, vol. I, 1973;
- M. Udroi, *Procedură penală. Partea generală*, Ed. C.H. Beck, București, 2014;
- M. Udroi (coord.), *Codul de procedură penală. Comentariu pe articole*, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București, 2017;
- N. Giurgiu, *Cauzele de nulitate în procesul penal*, Ed. Științifică, București, 1974;
- N. Volonciu, *Drept procesual penal*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1972;
- N. Volonciu, A.S. Uzlău (coord.), *Noul cod de procedură penală comentat*, Ed. Hamangiu, București, 2014;
- N. Volonciu (coord.), A. Vasiliu, R. Gheorghe, *Noul Cod de procedură penală adnotat. Partea generală*, Ed. Universul Juridic, București, 2016;
- Tr. Pop, *Drept procesual penal*, Tipografia Națională, Cluj, vol. II, 1946;
- V. Dongoroz, *Curs de procedură penală*, ed. a II-a, București, 1942;
- V. Dongoroz, *Explicații teoretice ale Codului penal român*, vol. I;
- V. Rămureanu, *Competența penală a organelor judiciare*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1980.

B. ARTICOLE/STUDII ÎN REVISTE DE SPECIALITATE

- A. Șinc, *Limitele competenței parchetelor militare în cauzele în care urmărirea penală se efectuează și față de civili*, 4 august 2014, www.juridice.ro;

- A. Lăncrăjan, R. Slăvoiu, *Aspecte privind competența procurorului militar*, 2 septembrie 2014, www.juridice.ro;
- *International Commission of Jurists, Military Jurisdiction and International Law*, 2004;

C. DECIZII CEDO, CCR ȘI INSTANȚE

- CIADH, *Durand și Ugarte contra Peru*, 16 august 2000;
- C.E.D.O., *Cauza Maszni contra României*, hotărârea din 21 septembrie 2006;
- C.E.D.O., *Cauza Ergin contra Turciei* (nr. 6), cererea nr. 47533/99, hotărârea din 4 mai 2006.
- *Decizia Curții Constituționale nr. 610/ 2007*, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 474 din 16.07.2007;
- *Decizia Curții Constituționale nr. 254/2015*, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 334 din 15.05.2015;
- *Decizia Curții Constituționale nr. 691/2015*, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 890 din 27 noiembrie 2015;
- *Decizia Curții Constituționale nr. 23/2016*, publicată în Monitorul Oficial al României nr.240 din 31.03.2016.
- *Decizia Curții Constituționale nr. 625/2016*, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 107 din 07.02.2017.
- *Decizia Curții Constituționale nr. 302/2017*, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 566 din 17.07.2017;
- *Decizia Curții de Apel București, Secția I Penală*, nr. 1535 din 28 octombrie 2009, www.rolii.ro;
- *Protocol de cooperare între Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Serviciul Român de Informații nr. 7505 din 29.03.2018*, <https://www.sri.ro/assets/img/news/protocol-de-cooperare/>.

D. LEGISLAȚIE

- *Constituția României 2003*, republicată în Monitorul Oficial al României nr. 767 din 31.10.2003;
- *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*, 04.09.1950, Roma;
- *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, publicată în Jurnalul Oficial seria C, nr. 202 din 07.06.2016;
- *Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală*, publicată în Monitorul Oficial nr. 486 din 15 iulie 2010, cu modificările și completările ulterioare;
- *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 510 din 24.07.2009, cu modificările și completările ulterioare;
- *Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară în materie penală*, republicată cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 377 din 31.05.2011;

- *Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 13.09.2005;*
- *Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 25 aprilie 2014, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată în Monitorul Oficial al României nr. 867 din 02.11.2017;*
- *Legea nr. 281/2003 privind modificarea și completarea Codului de procedură penală și a unor legi speciale, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 468 din 01.07.2003;*
- *Legea nr. 153/1998, prin care a fost modificat art. 7 alin. (2) din Legea nr. 56/1993 a Curții Supreme de Justiție, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 267 din 17.07.1998;*
- *Legea nr. 255/2013 pentru punerea în aplicare a Codului de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 515 din 14.08.2013;*
- *Legea nr.191/2003 privind infracțiunile la regimul transportului naval, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 332 din 16.05.2003, cu modificările și completările ulterioare;*
- *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 18 din 18 mai 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, precum și pentru completarea art.31 alin. (1) din Legea 304/2004 privind organizarea judiciară, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 389 din 23.05.2016;*
- *Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 216/2009 privind cercetarea penală a personalului din structurile Ministerului Afacerilor Interne, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 631 din 23.09.2009;*
- *Ordinul comun al ministrului apărării naționale, ministrului afacerilor interne, ministrului justiției, șefului Serviciului de telecomunicații speciale și șeful Serviciului român de informații nr. M. 6/18/1675C/350/10088 din 07.01.2010/26.01.2010/ 24.06.2010/ 23.07.2010/15.07.2018 pentru aprobarea R.G.-9, Regulamentul de garnizoană, publicat în Monitorul Oficial al României nr. 554 din 06.08.2010;*
- *Ordinul Procurorului General al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr. 90 din 21.05.2014.*